

Nr 339 B.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna för kapitalökning å tilläggsstat till riksstaten för år 1921 i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk.

(Statsutskottets utlåtanden nr 19 B, 20 B, 22, 158 och 186 samt memorial nr 57 och 74.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna för kapitalökning å tilläggsstaten till riksstaten för år 1921 i fråga om post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Postverket.

1:o) I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen, nr 2, med förslag till tilläggsstat till riksstaten för år 1921 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: bil. 1: 1921 års tilläggsstat» fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden nämnda dag (punkt 1), föreslagit riksdagen att för inköp av inventarier för postverkets behov på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor.

Såsom riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 1:o), anfört har riksdagen för ifrågavarande ändamål ansett sig å 1921 års tilläggsstat böra anvisa ett belopp av 500,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml. Nr 339 B.

Beträffande sättet för tackande av ifrågavarande liksom övriga å tilläggsstaten äskade och av riksdagen anvisade anslag till utgifter för kapitalökning för ändamål hörande under post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att desamma finge utgå av lånemedel. Häremot har riksdagen intet att erinra.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för inköp av inventarier för postverkets behov på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor, att utgå av lånemedel.

2:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 71) anmält, har riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framlagda förslag för inköp för postverkets räkning av fastigheten nr 2 i kvarteret Saturnus i Sundsvall på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 130,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Telegrafverket.

3:o) Beträffande telegrafverket har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 3) att till tackande av brist, som uppkommit å av riksdagen anvisat anslag till uppförande av arbetarbostäder i Göteborg, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 333,900 kronor.

Med hänsyn till den stegring, byggnadskostnaderna på de senare åren undergått, torde få anses förklarligt, att de för ifrågavarande byggnadsföretag redan år 1917 upprättade kostnadsberäkningarna icke visat sig hållbara. Riksdagen, som på grund härav icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till tackande av brist, som uppkommit å av riksdagen anvisat anslag till uppförande av arbetarbostäder i Göteborg, på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 333,900 kronor, att utgå av lånemedel.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare (punkt 4) föreslagit riksdagen att för inköp för telegrafverkets räkning av fastigheten $1/720$ mantal Aspbenning nr 3 litt. D i Västanfors socken på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Med den utveckling, telegrafverkets station i Västanfors nått, har den för ändamålet förhyrda lokalen blivit otillräcklig. Att i samhället förhyra ny lokal, lämplig för telegrafverkets behov, har ej låtit sig göra. Den för inköp ifrågasatta fastigheten synes kunna under många år framåt bereda fullt tillräckliga expeditions- och bostadslokaler för telegrafverkets räkning. Det begärda priset av 20,000 kronor torde icke få anses oskäligt.

Köpets giltighet har emellertid gjorts beroende av att beslut i ämnet fattas före den 1 juli 1921.

Då det syntes riksdagen för statsverket fördelaktigt, att ifrågasvarande lokalfråga ordnas på sätt nu föreslagits, har riksdagen för inköp för telegrafverkets räkning av fastigheten $\frac{1}{720}$ mantal Aspbenning nr 3 litt. D i Västanfors socken på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 20,000 kronor, att utgå av lånemedel.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att för inköp för telegrafverkets räkning av ett område om 2,617 kvadratineter av hemmansdelen $\frac{4843}{102400}$ mantal Boden nr 2 litt. A¹ ba i Boden på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Under framhållande att inköp av tomt för ifrågasvarande ändamål synes utan större olägenhet kunna tills vidare anstå, får riksdagen, som dessutom finner det fordrade priset 40,000 kronor väl högt, anmäla att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

6:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 81) anmält, har riksdagen för uppförande av byggnader för överdragsstationer i Alingsås, Gudhem, Lyrestad och Örebro på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 520,000 kronor, att utgå av lånemedel.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att för uppförande av förrådsbyggnad i Älvsjö på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för uppförande av förrådsbyggnad i Älvsjö på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå av lånemedel.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 8) föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas i ämnet, för inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Nyköping på tilläggsstat för år 1921 beräkna ett reservationsanslag av 463,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 25 februari 1921 avlåten skrivelse, nr 112, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärendet för samma dag, givit riksdagen tillkänna, bland annat, att proposition i ärendet ej komme att avlätas till den nu samlade riksdagen, i följd varav medel för berörda ändamål ej vidare behövde beräknas å vare sig 1922 års riksstat eller 1921 års tilläggsstat.

Något riksdagens beslut i ärendet är alltså icke erforderligt.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att för utvidgning av telegrafbyggnaden i Sundsvall på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 160,000 kronor.

Då den i statsverkspropositionen lämnade utredningen och de upp-

lysningar i övrigt, som riksdagens vederbörande utskott ansett nödigt införskaffa, giva vid handen, att totalkostnaden för ifrågavarande byggnadsföretag, som är avsett att slutföras redan under innevarande år, icke torde kunna nedbringas under det av byggnadsstyrelsen senast beräknade beloppet, 930,000 kronor, har ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag ansetts vara oundvikligt.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för utvidgning av telegrafverkets byggnad i Sundsvall på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 160,000 kronor, att utgå av lånemedel.

10:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 10) och i anslutning till vad riksdagen anfört i sin skrivelse denna dag nr 339 A punkt 12:o, har riksdagen för fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor, att utgå av lånemedel.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 11) föreslagit riksdagen att till förstärkning av telegrafverkets rörelsekapital på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 22,573,500 kronor.

Den nu förevarande framställningen avser i realiteten endast att bokföringsmässigt ordna den situation, som uppkommit genom telegrafstyrelsens underlåtenhet att inleverera visst driftöverskott. Även om riksdagen funnit att åtgärd i sådan riktning är ofrånkomlig, har riksdagen dock ansett, att innan saken definitivt ordnas på sätt verket föreslagit, en närmare undersökning bör verkställas ifråga om telegrafverkets nuvarande verkliga behov av rörelsekapital.

I avbidan på resultatet av en sådan utredning, vilket torde kunna framläggas vid nästkommande riksdag, har riksdagen ansett annan åtgärd från riksdagens sida ej böra vidtagas än att riksdagen förklarar hinder från dess sida ej möta för att telegrafstyrelsen tillsvidare icke till statsverket inlevererar ifrågavarande överskott.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, förklarar hinder från dess sida ej möta för att telegrafstyrelsen tillsvidare och intill dess resultatet av en utredning angående telegrafverkets behov av rörelsekapital, som riksdagen förväntar bliva genom verkets försorg verkställd, må bliva riksdagen förelagt, icke till statsverket inlevererar det driftöverskott, varom nu är fråga.

Statens järnvägar.

12:o) Beträffande statens järnvägar har Eders Kungl. Maj:t (punkt 12) föreslagit riksdagen att för utvidgning av spårsystemet m. m. vid Långsele på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 58,000 kronor.

Då förevarande förslag avser beredande av erforderligt konjunkturtillägg för bestridande av uppkommen merkostnad för ovannämnda arbeten, till vilkas utförande 1918 års lagtima riksdag beviljat ett reservationsanslag å 210,000 kronor, har riksdagen ansett sig böra bifalla förslaget.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för utvidgning av spårsystemet m. m. vid Långele på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 58,000 kronor att utgå av lånemedel.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare (punkt 13) föreslagit riksdagen att för ombyggnad av bangården vid Ånge på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

För ifrågavarande bangårdsombyggnad beviljade 1919 års lagtima riksdag ett reservationsanslag av 100,000 kronor. Riksdagen, som ansett sig böra bevilja det nu äskade tilläggsanslaget, får alltså anmäla, att riksdagen för ombyggnad av bangården vid Ånge på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 30,000 kronor, att utgå av lånemedel.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 14) föreslagit riksdagen att för ombyggnad av rangerbangården vid Sävenäs på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

15:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av anslag å tilläggsstat för år 1921 för utförande av spåranordningar i anslutning till förefintliga spårssystem får riksdagen under återopande av vad riksdagen uti skrivelse nr 339 A, punkt 17:o) anført, anmäla att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

16:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till vad riksdagen uti skrivelse nr 339 A, punkt 18:o) yttrat, har riksdagen för utförande av anläggningar vid kol- och vattenstationer på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 245,000 kronor, att utgå av lånemedel.

17:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag och i anslutning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 19:o) därom anført, har riksdagen för utförande av speciella anläggningar å bangårdar på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 15,000 kronor, att utgå av lånemedel.

18:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har riksdagen, i överensstämmelse med vad riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 21:o) anført, för anläggande av ytterligare ett järnvägsspår mellan Aneby och Sandsjö på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 760,000 kronor, att utgå av lånemedel.

19:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 125) anmält, har riksdagen för utläggning av ytterligare ett järnvägsspår mellan Rönninge och Järna jämte därmed sammanhängande anläggningar på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,400,000 kronor, att utgå av tillfälliga lånemedel.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 20) föreslaget riksdagen att för utförande av broförbindelse över Dalälven vid Mora på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

Enligt vad av riksdagens vederbörande utskott införskaffade ytterligare upplysningar givit vid handen, har den betydande kostnadsökningen till en del uppkommit genom inträffade särskilda omständigheter, varöver vederbörande icke kunnat råda, och i övrigt huvudsakligen varit föranledd av uppkomna prisstegringar. Det begärda anslaget beviljande har synts riksdagen oundvikligt; och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen för utförande av broförbindelse över Dalälven vid Mora på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 700,000 kronor att utgå av lånemedel.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 21) att till utförande av arbeten vid driftverkstäder på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 72,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till utförande av arbeten vid driftverkstäder på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 72,000 kronor att utgå av lånemedel.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag och med hänvisning till vad i riksdagens skrivelse nr 339 A, punkt 27:o) anförts, har riksdagen för utförande av tillbyggnad av och diverse anläggningar vid vissa lokomotivstationer på tilläggsstat för 1921 anvisat ett reservationsanslag av 166,000 kronor att utgå av lånemedel.

23:o) Under hänvisning till vad riksdagen i skrivelse nr 339 A, punkt 28:o) yttrat, får riksdagen anmäla, att riksdagen för husbyggnader på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 76,800 kronor att utgå av lånemedel.

24:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till riksdagens skrivelse nr 339 A, punkt 32:o) har riksdagen för ordnande av brandväsendet vid statens järnvägar på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 40,000 kronor, att utgå av lånemedel.

25:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till fortsättning av statsbanan Sveg—Brunflo på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor, att utgå av lånemedel.

26:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för anordnande av järnvägsförbindelse mellan de svenska och finska järnvägsnäten på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 350,000 kronor, att utgå av lånemedel.

27:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har riksdagen, i enlighet med vad riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 40:o) därom anfört, för anskaffning av rullande materiel vid statens järnvägar på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 2,500,000 kronor, att utgå av lånemedel.

28:o) Under hänvisning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 41:o) anfört, får riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda förslag (punkt 28), anmäla, att riksdagen för införande av genomgående tryckluftsbroms beträffande statens järnvägars rullande materiel på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 750,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Statens vattenfallsverk.

29:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för fortsättande av arbetena med Södertälje kanals ombyggnad på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 200,000 kronor, att utgå av lånemedel.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 30) föreslagit riksdagen att för kompletterings- och förbättringsarbeten å Trollhätte kanal å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 775,000 kronor.

Med hänsyn till det fortgående prisfallet och då vissa mindre begränsningar uti planen för ovannämnda kompletteringsarbeten synas utan större olägenhet kunna företagas, har riksdagen funnit det för ändamålet askade beloppet kunna nedsättas till 625,000 kr.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för kompletterings- och förbättringsarbeten å Trollhätte kanal å tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 625,000 kronor att utgå av lånemedel.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att för fullbordandet av Trollhätte kraftstations tredje utbyggnad å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen för fullbordandet av Trollhätte kraftstations tredje utbyggnad å tilläggsstat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor att utgå av lånemedel.

32:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag får riksdagen under hänvisning till sin skrivelse nr 339 A, punkt 45:o) beträffande anslag till första utbyggnaden av kraftstationen vid Lilla Edet anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

33:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har riksdagen till fortsatta förberedande åtgärder för Vänerens reglering å tilläggsstat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 800,000 kronor att utgå av lånemedel.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 34) föreslagit riksdagen att till anordnande av permanenta bottenutskov i dammbyggnaden vid Porjus å 1921 års tilläggsstat bevilja ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Riksdagen anmäler, att riksdagen till anordnande av permanenta bottenutskov i dammbyggnaden vid Porjus å 1921 års tilläggsstat beviljat ett reservationsanslag av 150,000 kronor att utgå av lånemedel.

35:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag och med hänvisning till riksdagens skrivelse nr 339 A, punkt 48:o) rfå riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* för fullbordande av den av 1913 års riksdag beslutade regleringskanalen vid Luleluspen å tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 750,000 kronor att utgå av lånemedel; *dels ock*, för fortsättande av arbetena för reglering av Suorvasjöarna å tilläggsstat för 1921 anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor att utgå av lånemedel.

36:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 120) anmält, har riksdagen

dels bemyndigat vattenfallsstyrelsen att under iakttagande av de särskilda föreskrifter, som Eders Kungl. Maj:t kan komma att meddela, förbinda kronan såsom ägare av Älvkarleby vattenfall med därtill hörande forsar samt av Tyttboforsen att till utförande av regleringsarbeten vid Skattungon och Oresjön enligt av Dalälvens regleringsförening utarbetad plan lämna de bidrag, som enligt föreningens stadgar åligga ägare av vattenfall;

dels till bestridande av på staten belöpande andel av kostnaderna för nämnda regleringsarbeten, utöver för ändamålet tidigare beviljade medel, på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 91,270 kronor att utgå av lånemedel;

dels för fullgörande av de på staten belöpande förskottsinsbetalningar till föreningen, som betingas av att ägarna av obebyggda fall i Dalälven icke äro skyldiga att omedelbart inbetala på dessa fall belö-

pande andelar i regleringskostnaden, på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 66,380 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel;

dels till bestridande av statens kostnader för insatser i Dalälvens regleringsförening ävensom för utförande av regleringsarbeten vid Amungen, Ljugaren och Balungen, utöver för berörda ändamål tidigare beviljade medel, på tilläggsstat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 73,900 kronor att utgå av lånemedel;

dels ock, för fullgörande av de på staten belöpande förskottsinsbetalningar till föreningen, som betingas av att ägarna av obebbyggda fall i Dalälven icke äro skyldiga att omedelbart inbetala på dessa fall belöpande andel i kostnaden för nämnda regleringsarbeten, på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 65,750 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel.

37:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 49:o) anfört, har riksdagen för vissa ändringsarbeten å turbinaggregaten vid Älvkarleby kraftstation på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 70,000 kronor att utgå av lånemedel.

38:o) Eders Kungl. Maj:ts har (punkt 39) föreslagit riksdagen, att som tilläggsanslag för första, andra och tredje utbyggnaderna av ångkraftstationen i Västerås å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 2,600,000 kronor.

Under uppmärksammande, hurusom enligt förevarande förslag med den tidigare ifrågasatta ytterligare utbyggnaden av ifrågavarande ångkraftstation kommer att tillsvidare anstå, har riksdagen som tilläggsanslag för första, andra och tredje utbyggnaderna av ångkraftstationen i Västerås å tilläggsstat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 2,600,000 kronor att utgå av lånemedel.

39:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har riksdagen för första utbyggnaden av kraftstationen vid Motala på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 2,500,000 kronor att utgå av lånemedel.

40:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till genomförande av en veckoreglering av Motalaströms vattenföring mellan Vättern och Boren på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor att utgå av lånemedel.

41:o) Under återopande av vad riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 52:o) i ämnet anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen dels för utförande av distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten för statens kraftverk på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reserva-

tionsanslag av 7,000,000 kronor att utgå av lånemedel, dels ock medgivit, att för samma ändamål må av de utav 1920 års riksdag för första utbyggnaden av Harsprångets kraftstation beviljade, men på grund av riksdagens beslut ej disponibla medlen å 6,000,000 kronor användas 4,100,000 kronor.

42:o). I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts framställning (punkt 43) har riksdagen till förstärkning av rörelsekapitalet för statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 450,000 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel.

43:o). Under hänvisning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 55:o) därom anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen för rörelsekapital vid statens vattenfallsverk på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor att utgå av lånemedel.

44:o). Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har riksdagen till inventarier för statens vattenfallsverk på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 700,000 kronor att utgå av lånemedel.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 46) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlätas, för tillgodoseende av vattenfallsstyrelsens lokalbehov på tilläggsstat för år 1921 beräkna ett reservationsanslag av 1,050,000 kronor.

Såsom riksdagen i sin skrivelse nr 339 A, punkt 57:o) omförmält, påkallas icke något riksdagens vidare yttrande angående Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Gemensamt anslag för telegrafverket samt statens järnvägar och vattenfallsverk.

46:o) I en till riksdagen avläten, den 4 mars 1921 dagtecknad proposition (nr 158) har Eders Kungl. Maj:t, under hänvisning till propositionen bifogat utdrag av protokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels på tilläggsstat för år 1921 under titel »Utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» anvisa ett reservationsanslag av 9,000,000 kronor, att enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas för sådana arbeten vid telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vilka kunna påkallas för bekämpande av arbetslösheten;

dels ock, vid bifall till vad sålunda föreslagits, besluta, att de i förslaget till tilläggsstat för år 1921 bland inkomsterna under rubriken »Fast upplåning» upptagna lånemedel skola höjas med nyssnämnda belopp, 9,000,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Majts förevarande förslag.

Såsom av den i propositionen lämnade redogörelsen framgår, har det ansetts nödvändigt att åt Eders Kungl. Maj:t lämnas frihet att med ledning av hemställanden från arbetslöshetskommissionen och vederbörande verk bevilja medel till arbeten å sådana orter och trakter inom landet, där åtgärder för arbetslöshetens mildrande kunna vara av behovet mest påkallade. Med hänsyn till vikten av att kunna vid anordnandet av ifrågavarande arbeten träffa snabba och efter arbetslöshetens utbredning i olika delar av landet anpassade förfoganden vill riksdagen icke motsätta sig, att den sålunda ifrågasatta vidsträckta dispositionsrätten över anslaget lämnas Eders Kungl. Maj:t. I enlighet med vad i propositionen förutsetts, förväntar dock riksdagen, att redogörelse för medlens användning framdeles lämnas riksdagen.

Riksdagen anser sig böra erinra om vikten av att vid fördelningen av de betydande belopp, varom här är fråga, noga uppmärksammas, att desamma komma till användning endast för sådana arbeten, som kunna bli till verklig nytta och vilkas framtida värde kan tänkas i möjligaste mån komma att motsvara storleken av det däri nedlagda kapitalet. I den mån det är möjligt, torde i regel böra utväljas sådana företag, som i varje fall inom den närmaste tiden anses böra komma till utförande och som därjämte äro sådana, att de i förhållande till kostnaderna möjliggöra sysselsättandet av ett stort antal arbetare. I viss begränsad utsträckning torde dock måhända ett avsteg från denna grundsats bli nödvändigt på grund av önskvärdheten av att kunna bereda arbetstillfällen för fast anställd specialutbildad personal, vars göromål äro av en sådan beskaffenhet, att själva arbetsmaterialet drager en större kostnad än som med hänsyn till arbetets egenskap av nödhjälpsarbete vore önskligt.

Under åberopande av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen på tilläggsstat för år 1921 under titel »Utgifter till kapitalökning, statens affärsverksamhet» anvisat ett reservationsanslag av 9,000,000 kronor att utgå av lånemedel och att enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas för sådana arbeten vid telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vilka kunna påkallas för bekämpande av arbetslösheten.

Stockholm den 17 juni 1921.

Med undersätlig vördnad.
